

BEM-VVT Gespreksonderwerpen

Voor zorgmedewerkers

- Gebruik dit formulier als hulpmiddel bij het voeren van een medicijngesprek met de BEM.
- Bereid het gesprek voor aan de hand van de onderwerpen in de lijst. Bespreek de onderwerpen die jou zijn opgevallen of waarover signalen in het zorgdossier staan. **Als een onderwerp niet van toepassing is of al goed loopt, hoef je het niet te bespreken.**
- Bekijk het formulier [BEM-VVT Tips voor hulpmiddelen en hulp](#) voor extra informatie bij elk onderwerp.

TIP

Bespreek ook de volgende vijf onderwerpen. Kom samen tot concrete voorbeelden.

1. Wat kunt u zelf doen?
2. Wat kan technologie doen?
3. Wat kan de mantelzorger of familie doen?
4. Wat kan het sociaal netwerk doen?
5. Wat kunnen wij voor u doen?

Onderwerpen

1. De cliënt weet welke medicijnen hij/zij gebruikt voor welke aandoening.

Vraag de cliënt de afzonderlijke medicijnen te laten zien en te vertellen hoe en voor welke aandoening de cliënt de medicijnen gebruikt. Denk ook aan zelfzorgmiddelen. Check of het actuele medicatieoverzicht overeenkomt met de informatie van de cliënt en noteer de verschillen.

2. De cliënt kent de gegevens van de voorschrijver en de apotheek.

Laat de cliënt de naam en het telefoonnummer van de voorschrijver en de apotheek noemen of opzoeken. Vraag of de cliënt alle medicijnen van dezelfde voorschrijver en apotheek krijgt.

3. De cliënt krijgt hulp van een mantelzorger en/of vrijwilliger bij het gebruik en beheer van de medicatie.

Vraag de cliënt of hij/zij hulp krijgt van een mantelzorger en/of vrijwilliger bij het gebruik en beheer van de medicatie. Zo ja: wie helpt de cliënt en waarbij?

4. De cliënt kan de medicijnen bestellen en zorgen dat ze op tijd in huis zijn.

Hoe weet de cliënt of er medicijnen besteld moeten worden? Wanneer bestelt de cliënt nieuwe medicijnen? Wat doet de cliënt als ze niet op tijd in huis zijn? Let op grote voorraden of signalen dat er tekort is.

5. De cliënt kan de informatie van de apotheek op de verpakking goed lezen en begrijpen.

Ga na of de cliënt slecht kan zien en onderneem zo nodig actie (zoals gebruik van een loep). Heeft de cliënt moeite met lezen en schrijven? Vraag door: begrijpt de cliënt de informatie op de verpakking, bijsluiter en medicijnzakjes?

6. De cliënt belt de voorschrijver of apotheek of laat de zorgmedewerker weten als de medicijnen niet werken, bij bijwerkingen of als er iets niet klopt met de medicijnen.

Vraag door: bij welke problemen belt de cliënt de voorschrijver of apotheek? Bij welke bijwerkingen? Overlegt de cliënt met de voorschrijver als hij/zij overweegt te stoppen met een medicijn?

7. De cliënt bewaart de medicatie op de juiste manier.

Lees samen de bewaaradviezen op het etiket, zoals bewaren in de koelkast. Bespreek waar de cliënt de medicatie bewaart. Heeft de cliënt de medicijnen goed geordend? Hoe zorgt de cliënt ervoor dat onbevoegden niet bij de medicatie kunnen komen? Is de cliënt zelf in staat de medicatie te laten liggen tot het volgende gebruiksmoment? Overweeg zo nodig een kluisje of kastje met slot in de kamer van de cliënt.

8. De cliënt gebruikt alleen medicijnen die nog houdbaar zijn.

Vraag hoe de cliënt controleert of de medicatie niet over de datum is. Kijk of de houdbaarheid van de medicijnen nog goed is. Denk ook aan een verkorte houdbaarheid na openen.

9. De cliënt neemt de medicijnen altijd op de juiste tijdstippen in.

Gebruikt de cliënt de medicatie op een vaste tijd of op vaste momenten? Bijvoorbeeld bij het avondeten. Let op 'zo nodig' gebruik en niet-dagelijks gebruik. Liggen er losse medicijnen of 'oude' medicijnzakjes? Kan de cliënt klok kijken? Wat doet de cliënt als hij/zij erachter komt dat medicijnen zijn vergeten? Heeft de cliënt wel eens geen zin om de medicatie in te nemen? Is inzet van een medicijndispenser mogelijk?

Onderwerpen

10. De cliënt volgt de gebruiksinstructies (op het etiket of medicijnzakje) op.

Vraag door: kent en begrijpt de cliënt de gebruiksinstructies goed? Kan de cliënt bijvoorbeeld van drankjes de juiste hoeveelheid inschenken? Let op adviezen over voeding bij bepaalde medicijnen, zoals zuivelproducten of grapefruit(sap). Denk ook aan een aangepast medicijnschema tijdens de Ramadan.

11. De cliënt weet wat de invloed is van koorts, braken of diarree op de medicatie.

Zijn er afspraken over wat de cliënt moet doen bij koorts, braken of diarree? In deze situaties kan de cliënt uitdrogen. Dit kan de werking veranderen van medicijnen bij hoge bloeddruk, hart- en vaatziekten en nierschade. Bij braken bestaat ook het risico dat ingenomen medicatie weer wordt uitgebraakt.

12. De cliënt kan de medicijnen zelf uit de verpakking halen en als het nodig is tabletten halveren.

Denk daarbij aan zetpilverpakking of pleisterverpakking openmaken, tablet uit de strip, doosje of potje halen. Laat de cliënt zo mogelijk voordoen. Vraag na hoe de cliënt tabletten breekt als dat nodig is.

13. De cliënt kan de medicijnen goed doorslikken.

Wat doet de cliënt als medicatie lastig in te nemen is? Een tablet of capsule is gemakkelijker door te slikken als de cliënt het hoofd een stukje vooroverbuigt tijdens het slikken. Nooit tabletten of capsules malen zonder overleg met de voorschrijver of apotheker.

14. De cliënt kan zelf druppels/sprays/zalven in de neus, ogen of oren aanbrengen.

Denk daarbij aan openmaken flesje/tube, houdbaarheid na openen. Juiste neusgat/oog/oor? Juiste hoeveelheid? Bewaaradvies (koelkast). Laat de cliënt zo mogelijk voordoen.

15. De cliënt kan zelf injecteren.

Denk daarbij aan insuline spuiten, pen zelfstandig vullen, correct doseren, juist prikken, iedere keer nieuwe naald, juiste bloedsuikerwaarden, wat te doen bij te hoge of te lage bloedsuikerwaarde. Laat de cliënt zo mogelijk voordoen.

16. De cliënt kan zelf crème of zalf aanbrengen.

Denk daarbij aan tube of pot openmaken, aanbrengplek goed bereiken, juiste hoeveelheid aanbrengen. Laat de cliënt zo mogelijk voordoen.

17. De cliënt kan zelf medicijnpleisters aanbrengen.

Denk daarbij aan uit verpakking krijgen, juiste tijdstippen, niet doorknippen pleister, wisselen aanbrengplaats, verwijderen van gebruikte pleister, en op juiste manier afvoeren.

18. De cliënt kan op de juiste manier inhaleren.

Let daarbij op goed gebruik apparaat, juiste aantal puffes, mond spoelen indien nodig, juist gebruik voorzetkamer en reinigen apparaat. Laat de cliënt zo mogelijk voordoen. Vraag ook hoe de cliënt bepaalt wanneer de inhalator (bijna) leeg is dus een nieuwe nodig is. Laat de cliënt zo mogelijk voordoen.

19. De cliënt kan zelf zetpillen inbrengen.

Denk daarbij aan openmaken verpakking, goed bereiken van plaats van inbrengen. Laat de cliënt zo mogelijk voordoen.

20. De cliënt beheert en gebruikt de tabletten van de trombosedienst op de juiste manier.

Denk daarbij aan goed kunnen lezen en innemen volgens het doseerschema, contact opnemen met trombosedienst bij problemen, nakomen van controleafspraken.

21. De cliënt weet wat de invloed is van zijn/haar leefstijl op de medicatie.

Vraag de cliënt naar het gebruik van alcohol en (soft)drugs. Weet de cliënt of gebruik van alcohol en/of (soft)drugs samen kan met de medicatie? Is de voorschrijver op de hoogte van het gebruik van alcohol en/of (soft)drugs? Informeer de voorschrijver als het gebruik verandert.

BEM-categorie:

- Bepaal de BEM-categorie van de cliënt.
- Noteer de BEM-categorie in het zorgplan en/of zorgdossier. Beschrijf ook de eindafspraken: wat doet de cliënt zelf en wat neemt de zorgorganisatie over? Je tekent op de toedienlijst af voor de afgesproken medicatiezorg door de zorgmedewerker.
- Geef de BEM-categorie ook door aan de voorschrijver en de apotheek.
- Voer zo nodig gerichte verbeteracties uit. Denk daarbij ook aan het inzetten van hulpmiddelen of mantelzorg.
- Evalueer deze verbeteracties na één tot twee weken. Noteer eventuele wijzigingen in het eigen beheer in het zorgplan en/of zorgdossier.

De BEM-categorieën

Categorie 1 : cliënt bestelt en gebruikt medicatie zelf.

Categorie 2 : zorgmedewerker bestelt medicatie, cliënt gebruikt medicatie zelf.

Categorie 3 : cliënt bestelt medicatie, zorgmedewerker biedt hulp bij (deel van) medicatie.

Categorie 4 : zorgmedewerker bestelt en biedt hulp bij (deel van) medicatie.

Categorie 5 : zorgmedewerker bestelt, biedt hulp bij medicatie en ziet toe op inname.

Toelichting:

- 'Zelf' kan zijn: met een hulpmiddel of met hulp van de mantelzorger of vrijwilliger.
- Hulp bij gebruik van een deel van de medicatie kan bijvoorbeeld zijn: de cliënt neemt zelf de medicatie uit de medicijnrol in, de zorgmedewerker dient de oogdruppel toe. Of: de zorgmedewerker geeft de medicatie uit de medicijnrol, de cliënt gebruikt zelf de 'zo nodig' inhalatiemedicatie.

Signaleren

Blijf alert op signalen dat de cliënt moeite heeft met het beheer en gebruik van de medicatie. Gebruik hierbij het formulier **BEM-VVT Signaallijst**.